

Bättre hälsa för kvinnliga Eu-migranter

Vi ser dem utanför mataffären. De sitter stilla länge i kallt, dragigt och fuktigt väder. De undviker att dricka eftersom de inte har tillgång till toaletter. Kanske sover de också ute eller i en bil. Följden blir urinvägsinfektioner, ont i rygg och fötter. Och stress.

Eu-migranterna tillhör de allra fattigaste och mest utsatta inom unionen. Och mest utsatta inom gruppen är kvinnorna.

Hur kan man göra för att inte bara hjälpa kvinnorna med basala behov för överlevnad som mat och tak över huvudet utan också stötta dem i att förändra sin livssituation? Kommunerna i Stockholm, Malmö och Göteborg ville samarbeta runt ett hälsoprojekt, sökte och fick pengar från FEAD, den europeiska fonden för de mest utsatta inom unionen.

Tre år senare fick man ta emot pris i Bryssel för ett mycket lyckat projekt.

– Vi fick priset för att vi verkligen nådde målgruppen. Och för att de har fått kunskap som medför egenmakt, säger Cristina Bornea, som varit projektledare i Stockholms stad.

Det arbetssätt man först hade tänkt sig, en sammanhängande hälsokurs, fungerade inte alls, berättar hon.

– Gruppen är för rörlig, vi fick söka upp dem där de var.

Tack vare en nära kontakt med kvinnorna lyckades man få till en referensgrupp med några av dem. Sammansättningen ändrades ungefär var tredje månad, mycket på grund av rörligheten men också för att fler kvinnor skulle komma till tals. Kvinnorna i referensgruppen kunde också motivera andra kvinnor att delta i aktiviteter. Då nådde man även dem som vanligtvis inte besökte organisationerna som projektet samarbetade med

– De bidrog med sina synpunkter och hjälpte oss att utforma

våra aktiviteter utifrån de verkliga behov som fanns, säger projektledaren Cristina Bornea.

Hälsopersonal och socialarbetare har jobbat sida vid sida. Åsa Haggren har mött kvinnorna i sitt jobb som barnmorska på MIKA hälsa som samarbetar med MIKA-mottagningen.

– Det som berör är att trots att vi är så olika till det yttre och har så olika livssituationer, så när vi möts i rummet är vi kvinnor och då är vi lika, det är samma frågor. Det känns gott med mötet, säger hon. Men tillägger:

– Sedan blir jag upprörd över att det ska vara så svårt att få hjälp och stöd när man är i en utsatt situation.

MIKA-mottagningen i Stockholm riktar sig annars till personer som är 18 år eller äldre och har sex mot ersättning, skadar sig med sex eller är utsatta för människohandel för sexuella ändamål. Men för kvinnorna i projektet har det handlat om medicinsk rådgivning, frågor kring sex och samlevnad och preventivmedelsrådgivning. Den generella utsattheten kvinnorna lever i är en riskfaktor för sexuell utsatthet som kan leda till prostitution.

Nina Nyman på Convictus berättar att det nu finns flera kvinnor bland Eu-migranterna som är gravida.

– Det är väldigt olika hur kvinnorna bemöts i den förebyggande mödravården. Det beror mycket på personen i kassan om man får hjälp eller inte. Jag har hört hemska saker, som att man nekats komma in om det inte varit dags att föda än, säger hon.

Bättre hälsa-projektet har nått 395 unika individer i Stockholm.

– Det kan jämföras med projektets mål att nå 250 unika individer i alla tre städerna tillsammans. Vi har genomfört sammanlagt 326 aktiviteter, gruppsamtal med olika hälsoteman och samhällsinformation, säger Cristina.

Tillsammans med projektledaren från Göteborg var hon i Bryssel och tog emot priset "Fighting Homelessness in Europe" som

delas ut av FEANTSA, The European Federation of National Organisations Working with the Homeless. FEANTSA är en paraplyorganisation som samlar 130 organisationer som jobbar mot hemlöshet i 30 Eu-länder. Man vill uppmärksamma hållbarhet, innovation, relevans och påverkan på de hemlösa.

Projektet som pågått mellan 2015 och 2018, drivs nu vidare av Göteborgs stad och Frälsningsarmén i Stockholm.

Samarbetspartners har varit Frälsningsarmén, Convictus kvinnohärberge, Stadsmissionens Crossroads och föreningen Ny Gemenskap. Sporadiskt samarbete har också funnits med olika församlingar i Svenska kyrkan, med projektet FRISK som var ett hälsoprojekt genomfört av organisationen Läkare i världen och med andra läkare från Södersjukhuset.

Text och foto: Anna Fredriksson

Bilden är från projektavslutningen på Frälsningsarméns EU-centra.